

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

सेतू अभ्यास - उत्तर चाचणी

विषय : मराठी

इयत्ता : दहावी

गुण : २५

विद्यार्थ्यांचे नाव : -----

शाळेचे नाव :- -----

(सूचना: आवश्यकतेनुसार उत्तर लेखनासाठी पुरवणी कागद/ वही वापरावी.)

विभाग १ (गद्य)

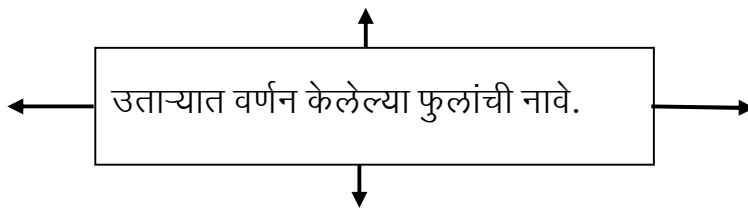
प्र. १ खालील उतारा लक्षपूर्वक वाच व त्यावर आधारित कृती सोडव.

मोगरा, निशिंगंध ही जशी सुगंधी फुले तसाच गुलाब; पण ह्या स्वारीचा रुबाब काही औरच असतो. गुलाबासारखे सोपस्कार करून घेणारे झाड मी तर पाहिलेच नाही. गुलाबाला वाटेल ती जागा चालणार नाही, पाणी कमी झाले तरी त्याला सोसणार नाही नि अधिक झाले तरीही सोसणार नाही. त्याला खत वेळच्या वेळी मिळाले पाहिजे, मुळे मोकळी झाली पाहिजेत, हंगाम साधून छाटणी केली पाहिजे, कीड टिपून मारली पाहिजे, एवढे सगळे करावे तेव्हा हे राजेश्री फुलणार. एकदा गुलाब प्रसन्नपणाने फुलू लागला, की केलेले सगळे श्रम मनुष्य विसरून जातो. नव्हे, त्याचे सारे श्रम भरून येतात. गुलाबाच्या फुलाची ऐट काय वर्णावी? किती त्याचे आकार, किती रंग, किती गंध! त्यांना सीमा नाही. त्यावेळी मी आयुष्यात प्रथमच काळा गुलाब पाहिला! काळसर मखमलीसारख्या पाकळ्यांचे ते फूल म्हणजे एक अजब चीज होती.

सायलीची वेळ एकदा आले करून लावली, की मग तिच्याकडे फारसे लक्ष नाही दिले तरी चालते. बाराही महिने ती फुललेली राहते. पारिजातक तर कमालीचा निरिच्छ. तो कोठेही लावा. त्याला पाणी द्या नाहीतर देऊ नका. पावसाळी ढग आभाळात भरून आले आणि त्यातून अमृताचा शिडकाव सुरू झाला की ह्या रांगड्या झाडाला कसला आनंद होतो कोणास कळे.

अ) आकृती पूर्ण कर.

२-गुण

ब) कोष्टक पूर्ण कर.

२-गुण

फुलाचे नाव	विशेष
गुलाब	
पारिजातक	

क) उताऱ्यात आलेल्या निसर्गातील घटकांमध्ये दिसणाऱ्या मानवी भावनाची विधाने सांग/ लिही.

२-गुण

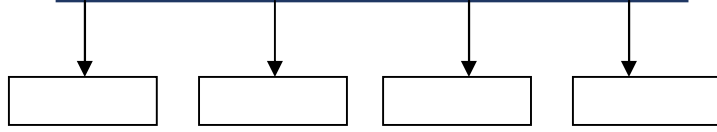
विभाग २ (पद्य)

प्र. २ पुढील कविता वाच आणि त्यावर आधारित कृती सोडव.

अ) आकृतिबंध पूर्ण कर.

२-गुण

कवयित्रीने वर्णन केलेले गवतफुलांचे विशेष

रंगरंगुल्या, सानसानुल्या, गवतफुलारेगवतफुला
असा कसा रे मला लागला, सांग तुझा रे तुझा लळा!
मित्रासंगे माळावरती, पतंग उडवित फिरताना
तुला पाहिले गवतावरती, झुलता झुलता हसताना,
विसरून गेलो पतंग नभिचा, विसरून गेलो मित्राला
पाहुन तुजला हरखून गेलो, अशा तुझ्या रे रंगकळा!
हिरवी नाजुक रेशिम -पाती, दोन बाजूंला सळसळती
नीळ निळूली एक पाकळी, पराग पिवळे झगमगती,
तळी पुन्हा अन गोजिरवाणी, लाल पाकळी खुलली रे
उन्हामध्ये हे रंग पाहता, भान हरपुनी गेले रे!
वारा घेउन रूप सानुले, खेळ खेळतो झोपाळा
रात्र हि इवली होउन म्हणते, अंगाईचे गीत तुला,
मलाहि वाटे लहान होऊन, तुझ्याहूनही लहान रे
तुझ्या संगती सदा रहावे, विसरुनि शाळा, घर सारे!
तुझी गोजिरी शिकून भाषा, गोष्टी तुजला सांगाव्या
तुझे शिकावे खेळ आणखी, जादू तुजला शिकवाव्या,
आभाळाशी हट्ट करावा, खाऊ खावा तुझ्यासवे
तुझे घालुनी रंगित कपडे, फूलपाखरां फसवावे |

ब) पूर्ण कर.

२-गुण

अ) गवतफूल निरखताना मुलाला पुढील गोष्टींचा विसर पडला. -----

आ) गोजिरी भाषा शिकण्याची इच्छा आहे कारण-----

क) पुढील काव्यपंक्तिचा अर्थ लिही.

२-गुण

“वारा घेऊन रूप सानुले, खेळ खेळतो झोपाळा
रात्र हि इवली होउन म्हणते, अंगाईचे गीत तुला”

विभाग ३ (भाष्याभ्यास)

प्र. ३ व्याकरण घटकावर आधारित कृती कर.

अ) पुढील सामासिक शब्दांचा विग्रह करून समास ओळख.

२-गुण

सामासिक शब्द	विग्रह	समासाचे नाव
सप्तरंग		
बरेवाईट		

ब) पुढील वाक्यचारांचा अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग कर.

२-गुण

१. आभाळ फाटणे.

२. साद घालणे.

विभाग ४ (उपयोजित लेखन)

प्र. ४ खालील विषयावर बातमी लेखन कर.

४-गुण

श्री काडसिद्धेश्वर हायस्कूल कणेरी येथे योगदिन उत्साहात साजरा करण्यात आला.

प्र. ५ 'लॉकडाऊनच्या काळात मी फुलवलेली बाग' या विषयावर प्रसंग लेखन कर.

विषयविस्तारासाठी पुढील मुद्दे विचारात घ्या.

५-गुण

